

Abstrakt

Práce *Úloha produkce a akceptace mincí při utváření mocenské struktury české raně středověké společnosti* pojednává o nejstarších historických platidlech, jejichž výskyt předpokládáme v Čechách 10. století. Nahlíží je ovšem ne-ekonomistickým prizmatem, jehož ustanovení předchází kritika stávajících interpretací.

Předmětem výzkumu jsou slovanská platební plátýnka a nejstarší denáry ražené v českém knížectví. V práci je zformulovaná nová hypotéza o způsobu, jímž mohla slovanská plátýnka plnit určité funkce, které dnes ztotožňujeme s platidly. Tato hypotéza vychází z předpokladu odlišné organizace ekonomických vztahů v raně středověké společnosti, než jaká byla v otázkách spojených se slovanskými platebními plátýnkami obvykle uplatňována. Na základě této předpokládané organizace společenských vztahů je následně rekonstruována sociální krize, jejíž odraz je identifikován ve svatováclavských legendách, pro něž je také odhalen nový inspirační zdroj, Liviovo *Ab urbe condita libri*. Hypotéza o fungování slovanských platebních plátýnek se tak následně propojuje s prameny do širšího interpretačního celku.

Mince jsou v této práci vnímány *chartalisticky a prakticky metalisticky* v opozici k vyskytujícímu se *teoreticky metalistickému* přístupu. Je vyloženo, jakou roli hrály mince při přechodu od archaického „šátečkového“ systému k budování centralizované knížecí moci. Prostor je věnován i otázce drahých kovů, jejich hodnota je odvozována od podoby tehdejší religiozity, kterou lze rovněž doložit prameny.

Práce je pokusem ukázat, že je možné přistupovat k výzkumu nejstarších českých platidel i v rámci jiného paradigmatu, než které se v těchto otázkách dominantně prosazuje.

Klíčová slova: Metodologie historické vědy, slovanská platební plátýnka, denáry, sociální struktura, sociální krize, 10. století